

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและหลักการการจัดการ

2.1.1 ความหมายของการจัดการ

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ

2.1.3 การจัดการเรียนการสอน

2.2 แนวคิด ทฤษฎี การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

2.2.1 ด้านหลักสูตร

2.2.2 ด้านครูผู้สอน

2.2.3 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

2.2.5 ด้านการวัดและประเมินผล

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและหลักการการจัดการ

2.1.1 ความหมายของการจัดการ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการไว้หลากหลายและมีความสอดคล้องกัน
 ดังเช่น

Robbins and DeCenzo (2004, p.6) ได้ให้ความหมายของการจัดการ (Management) ไว้ว่า การจัดการ หมายถึง ขบวนการที่ทำให้งานกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลด้วยคนและทรัพยากรขององค์กร ซึ่งตามความหมายนี้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ได้แก่ ขบวนการ (Process) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ขบวนการ (Process) ในความหมายของการจัดการนี้หมายถึงหน้าที่ต่าง ๆ ด้านการจัดการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การโน้มนำองค์กร และการควบคุม

วรรณพร พุทธิภูมิพิทักษ์ และ กัญญาณน อินทว้าง (2554, น.5) ได้ให้ความหมายของการจัดการไว้ว่า หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่นและสามารถตอบสนองความต้องการของเขาได้ ทั้งในรูปของเงินเดือน ค่าตอบแทน และความคาดหวังในหน้าที่การงาน เพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน

สรุป ความหมายของการจัดการ หมายถึง กระบวนการ กิจกรรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในอันที่จะเชื่อมั่นได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่อันที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งสภาวะที่จะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ด้วยความพยายามร่วมกันของกลุ่มบุคคล

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ

Stoner (1978, p.32) กล่าวว่าวิวัฒนาการตามแนวคิดหลักหรือแนวคิดที่สำคัญๆ ทางการจัดการที่เกิดขึ้นและผ่านมา 3 ยุค ได้แก่ ยุคแนวความคิดทางการจัดการสมัยดั้งเดิม ยุคแนวความคิดทางการจัดการแนวพฤติกรรมศาสตร์ และยุคแนวความคิดทางการจัดการเชิงปริมาณ วิวัฒนาการของแนวคิดทางการจัดการที่สำคัญจะนำเสนอถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ และแนวความคิดทางการจัดการซึ่งถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในยุคนั้นๆ และผลกระทบ ซึ่งมีผลต่อการออกแบบโครงสร้างขององค์กรอันเป็นผลทำให้เกิดเป็นสภาวะการณ์ขององค์กรที่มีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ขึ้นตามมา

Schermerhorn (2002, p.93) ได้กล่าวถึง แนวความคิดทางการจัดการในสมัยเดิมหรือยุคคลาสสิก ไว้ว่า จากแนวความคิดทางการจัดการในยุคของทฤษฎีสมัยเดิมหรือทฤษฎีองค์การยุคคลาสสิก (Classical organization theory) ในการแบ่งหน้าที่ในการทำงานจะให้ความสำคัญกับการแบ่งหน้าที่ โดยใช้หลักคุณธรรมในการแบ่งงานเป็นสำคัญที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กร

นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นถึงหลักความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น ถ้าผู้ใดได้รับหน้าที่และความรับผิดชอบงานใดแล้ว ก็ให้ไปพัฒนางานนั้นให้จนเกิดความเชี่ยวชาญ รวมทั้งมีการวัดความสามารถของคนด้วยการสอบแข่งขัน ซึ่งเป็นการใช้ระบบคุณธรรม เพราะคนต้องใช้ความสามารถจึงจะเข้าสู่ตำแหน่งได้ รวมทั้งมีการวัด ด้านความชำนาญและประสบการณ์ของบุคลากรในด้านการกิจที่ถูกกำหนดไว้

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2538, น.10) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของทฤษฎีองค์การ คือ การมุ่งที่จะพรรณนา อธิบาย และพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์หรือพฤติกรรม โดยใช้ชี้ให้เห็นถึงส่วนประกอบหรือตัวแปรของการศึกษาในองค์กรนั้นๆ

เสนาะ ดิเฮอร์(2544, น.45)กล่าวว่า ทฤษฎีทางการบริหารนั้นมาจากทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Theory) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าแนวคิดทางการบริหารหรือการจัดการนั้นมาจากทฤษฎีที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์นั่นเอง ซึ่งคำว่าทฤษฎี หมายถึงกลุ่มความคิดหรือแนวคิดที่อธิบายปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า แนวความคิดในเรื่องของการจัดการ ทุกยุคทุกสมัยล้วนเกิดจากเพื่อต้องการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมตามยุคสมัย เนื่องจากแต่ละช่วงเวลามีเหตุปัจจัยในการเกิดปัญหาต่างกันดังนั้นแนวทางการจัดการเพื่อแก้ปัญหาและเพื่อการพัฒนาองค์กรย่อมมีความแตกต่างกัน

2.1.3 การจัดการเรียนการสอน

พิสิฐ เมธาภัทร และธีระพล เมธิกุล (2531, น.92- 93) ได้สรุปว่าการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมของบุคคล ซึ่งมีหลักการและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นการสอนจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชา ตลอดจนการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการสอน หมายถึง การเลือกวิธีการสอนและเทคนิคการสอน ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและ สามารถวิเคราะห์ได้
4. ด้านการประเมินผลการสอน หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลการสอนทั้งหมดได้ ตั้งแต่การวางจุดประสงค์ในการเรียนรู้ การเลือกเนื้อหา วิธีการสอน ตลอดจนความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของการวัดผลที่ผู้สอนได้กระทำไป

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526, น.45) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสองทาง คือ การให้และการรับความรู้ที่เกิดขึ้นพร้อมๆกัน ทั้งฝ่ายผู้สอนที่เป็นผู้ให้

ความรู้และฝ่ายผู้รับซึ่งเป็นผู้รับความรู้ ซึ่งในขณะเดียวกันผู้สอนก็เกิดการเรียนรู้จากการตอบสนองของผู้เรียนด้วย

วิชัย แหวนเพชร (2530, น.255) ได้สรุปว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เจริญงอกงาม

ทิสนา แหมมณี (2545, น.26) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัว และได้ใช้กระบวนการเรียนต่าง ๆ ที่นำไปสู่การเกิด การเรียนรู้ที่แท้จริง

ส่วนพัชรีย์ สว่างทรัพย์ (2536, น.22 อ้างถึงใน สุธรรม เดชนครินทร์ , 2544, น.31) ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่เกิดคุณภาพ ไว้ดังนี้

1. จัดทำแผนการเรียนและโปรแกรมการเรียน ควรจัดทำไว้ให้ครบทุกภาคเรียนและหลายแผนการเรียนในแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียน

2. การจัดทำตารางเรียน ซึ่งหมายถึง ตารางเรียนประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ซึ่งแต่ละคนจะต้องมีไว้ตามโปรแกรมการเรียนของนักเรียนนักศึกษาเอง ในแต่ละภาคเรียน การจัดทำตารางเรียนจะเชื่อมโยงถึงตารางการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และตารางสอนประจำตัวครู การจัดครูสอน สถานศึกษาควรเตรียมการล่วงหน้า โดยวิธีสำรวจความพร้อมของครูก่อนที่จะจัดครูเข้าสอน สถานศึกษาควรเตรียมการล่วงหน้า โดยวิธีสำรวจความพร้อมของครู ก่อนที่จะจัดครูเข้าสอน เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและประสบการณ์ตรงกับรายวิชาที่สอนนั้น

3. การใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนควรใช้รูปสื่อผสม คือการใช้ตำราเรียนควบคู่กับอุปกรณ์ช่วยสอน เอกสารอ้างอิง หรือหนังสือประกอบการเรียนอื่นๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสารทางอาชีพและธุรกิจ ควรมีไว้ให้มากที่สุดในห้องสมุด อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ศึกษาประเภทวีดิทัศน์ คาสเซตเทปจัดทำไว้ให้พร้อม

4. การวัดผลและประเมินผล การสอนกับการวัดผลประเมินผลเป็นกิจกรรมที่แยกกันไม่ได้ เมื่อใดมีการสอนย่อมต้องมีการวัดผล เพราะการวัดผลทุกครั้งผู้เรียนแต่ละคนย่อมเรียนรู้ได้แตกต่างกัน การวัดผลจึงต้องทำหน้าที่ติดตามผลการเรียนการสอนทุกครั้งไป

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ ทั้งครูผู้และผู้เรียนด้วย ผู้สอนมีบทบาทสำคัญที่นำหลักสูตรไปใช้และผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ โดย

อาศัยหลักสูตร อาจารย์ วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล เป็นต้น

2.2 แนวคิด ทฤษฎี การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการศึกษางานวิจัยของนิชาภัทร จาวิสูตร(2555,น.13-28) ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของนิสิต ผู้วิจัยจึงได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีแนวคิด ทฤษฎีสรุปได้ดังนี้

2.2.1 ด้านหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, น.25) กล่าวว่า 1) หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎีหลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งหมายไว้ 2) หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษาโดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ครูนักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสำเร็จทางการศึกษา 3) หลักสูตรเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

รุจิร ภู่อาระ (2545, น.1) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง แผนการเรียนประกอบด้วย เป้าหมาย และจุดประสงค์เฉพาะที่จะนำเสนอและจัดการเนื้อหา รวมถึงแบบของการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ และทำที่สุดจะต้องมีการประเมินผลของการเรียน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, น.1272)กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึงประมวลวิชาและกิจกรรมต่างๆที่กำหนดไว้ในสถานศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

นพเก้า ณ พัทลุง (2552, น.4) ให้ความหมายของหลักสูตร คือ สิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่างๆ และทำให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด

จากความหมายของหลักสูตร ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หลักสูตร คือหัวใจของการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดทิศทางและเป็นแนวทางในการสอนว่าจะสอนใคร เรื่องใด เพื่ออะไร และสุดท้ายเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนอย่างไร

นอกจากนี้ พงษ์ศักดิ์ ภูคาบขาว (2540 , น. 18-19) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่าผู้เรียนควรได้รับสิ่งใดบ้างที่เป็นประโยชน์โดยตรงและแก่สังคม
2. หลักสูตรย่อมกำหนดว่าเนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม
3. หลักสูตรย่อมเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครู
4. หลักสูตรย่อมเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญของงานและพัฒนาการของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
5. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติในอันที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศ
6. หลักสูตรย่อมกำหนดวิธีการดำเนินชีวิตของผู้เรียนให้เต็มไปด้วยความราบรื่นและผาสุก

ปญฺญ นันทวงศ์ และไพโรจน์ ค้วงวิเศษ (2543, น.9) สรุปความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นเอกสารที่กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ทุกฝ่ายต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิภาพตามที่พึงประสงค์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ

ฉนัท ธาตุทอง(2550, น.4-5) กล่าวว่าหลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยหลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญของงานของบุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิดที่เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมสามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ที่แท้จริงของตนเอง และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังเป็นโครงการ แผนงาน ข้อกำหนด ที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

สรุป ความสำคัญของการจัดการหลักสูตร หลักสูตรคือแผนที่และเข็มทิศนำทางที่สำคัญที่จะบอกว่าเราจะเริ่มออกเดินจากจุดเริ่มต้นที่ตรงไหน ใช้เวลาเดินทางนานเท่าไรเพื่อก้าวไปถึงจุดสิ้นสุดตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และแต่ละเส้นทางที่ก้าวเดินไปจะพบกับอะไรบ้าง และเมื่อสิ้นสุดปลายทางแล้วจะได้รับความสำเร็จอย่างไร

สำหรับในเรื่องของการวางแผนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดหลักการจากนักวิชาการแต่ละท่าน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2538, น.19) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนเป็นกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะต้องปฏิบัติ ซึ่งเป็นผลจากการค้นหาและกำหนดวิธีทำงานในอนาคตเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าจะมีการทำอะไร ทำที่ไหน เมื่อใด ให้ใครทำ ทำอย่างไร และให้รายละเอียดอื่นๆ ที่จำเป็นช่วยให้การปฏิบัติงานลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2552, น.13-21) ได้กล่าวถึง การวางแผน คือ การกำหนดนโยบาย (Policy) เป็นการกำหนดทิศทางขององค์กร การวางแผนควรเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เห็นภาพชัดว่าองค์กรจะเดินไปในทิศทางใด การวางแผนเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายขององค์กรว่าจะเดินไปถึงจุดไหน จุดที่จะก้าวไปถึงมีลักษณะอย่างไร เมื่อกำหนดเป้าหมายแล้ว จึงกำหนดกระบวนการ ขั้นตอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น กระบวนการและขั้นตอนต้องต่อเนื่องสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้

จากความหมายของการวางแผนสรุปได้ว่า การวางแผนควรเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เห็นภาพชัดว่าองค์กรจะเดินไปในทิศทางใด การวางแผนเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายขององค์กรว่าจะเดินไปถึงจุดไหน จุดที่จะก้าวไปถึงมีลักษณะอย่างไร คือกระบวนการของการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำเมื่ออะไรและทำอย่างไรเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานมากที่สุด

सनานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ (2524, น. 10) กล่าวถึง ความสำคัญของการวางแผน ไว้ดังนี้

1. ช่วยลดความขัดแย้ง เนื่องจากมีกำหนดขั้นตอนการทำงานตลอดจนบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ช่วยให้การงานไม่ซ้ำซ้อน
2. ช่วยให้การพัฒนาทุกด้านทุกระดับสอดคล้องกันเป็นการลดความซ้ำซ้อนในการใช้ทรัพยากร
3. ช่วยให้สามารถควบคุมงานได้อย่างมีระบบ
4. ช่วยให้สามารถคาดคะเนล่วงหน้าถึงปัญหาและอุปสรรค
5. ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ เพราะมีการวางจุดมุ่งหมายในการทำงานอย่างแน่นอน เป็นแนวทางให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท เพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางเดียวกัน
6. ช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากการวิเคราะห์ทางเลือกเพื่อให้ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด แต่ได้ผลมากที่สุด

จากความสำคัญของการวางแผนสรุปได้ว่าความสำคัญของการวางแผน คือ ทำให้รู้ทิศทาง ขอบเขต และระยะเวลาการดำเนินการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เมื่อ

เกิดปัญหาควรรู้ว่าปัญหานั้นมาจากขั้นตอนใดและนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ

วิชัช วงษ์ใหญ่ (2554, น.63) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ มีดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบเพื่อหาประสิทธิภาพตามหลักการของการพัฒนาหลักสูตร
2. การวางแผนการศึกษานำร่องเพื่อหาประสิทธิภาพการใช้หลักสูตร
3. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
4. การวางแผนอบรมผู้สอน ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร
5. การวางแผนการใช้หลักสูตรเต็มรูปแบบ
6. การวางแผนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

นอกจากนี้ สุพัฒน์ สุกมลสันต์ (2553, น.30-32) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตรสามารถทำได้ด้วยวิธีการใช้แบบจำลองการประเมิน (Prescriptive Approach) โดยแบบจำลองการประเมินผลมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่อาจจะแบ่งได้เป็นกลุ่มที่สำคัญ 6 แบบ คือ

1. แบบจำลองเชิงจุดประสงค์ทางพฤติกรรม
2. แบบจำลองเชิงการตัดสินใจ
3. แบบจำลองไว้จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า
4. แบบจำลองเชิงการรับรองคุณภาพ
5. แบบจำลองเชิงตอบสนอง
6. แบบจำลองเชิงการทดลอง

ส่วนการพัฒนาหลักสูตร Taba (1962, p.10) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตร ไว้ว่าควรมีขั้นตอน 7 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

1. การวินิจฉัยความต้องการ (Diagnosis of Needs) การศึกษาความต้องการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ผู้พัฒนาหลักสูตร (ครู) จะต้องวินิจฉัยประสบการณ์ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Formulation of Objectives) เมื่อทราบความต้องการของผู้เรียนหรือของสังคมแล้ว ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งจะใช้กำหนดเนื้อหาว่าจะมีความเฉพาะเจาะจงเพียงใดและวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. การจัดองค์ประกอบของเนื้อหา (Organization of Content) เนื้อหาที่คัดเลือกมาได้นั้น ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องนำมาจัดเรียงลำดับ (Sequence) โดยใช้เกณฑ์หรือระบบบางอย่าง ทั้ง

ยังจะต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงและการเน้น (Focus) ให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ที่จะสอนและระดับของผู้เรียน

4. การเลือกเนื้อหา (Selection of Content) ผู้พัฒนาหลักสูตรเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาให้ผู้เรียนศึกษาโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่เลือกมานั้นจะต้องมีความตรง (Validity) ตามวัตถุประสงค์และมีนัยสำคัญ (Significance) ต่อผู้เรียน

5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องพิจารณาเรื่องของการจัดเรียงลำดับประสบการณ์ และจะต้องเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

6. การวินิจฉัยว่าสิ่งที่จะประเมินคืออะไรและจะใช้วิธีการและเครื่องมือใดในการประเมิน (Determination of What to Evaluate And of The Ways And Means of Doing it) นักหลักสูตรจะต้องประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยจะต้องตอบคำถามว่า จะประเมินคุณภาพของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้อย่างไรและจะใช้เครื่องมือและวิธีการใดในการประเมิน

7. การจัดองค์ประกอบของประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) การจัดองค์ประกอบของประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงยุทธศาสตร์การสอนที่สำคัญคือการพัฒนากระบวนการสร้างมโนทัศน์ (Strategic of Concept Attainment) และคำนึงถึงคำถามสำคัญ ได้แก่ จะทำอย่างไรให้เนื้อหาสาระสอดคล้องกับประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน และจะทำอย่างไรให้การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ สอดคล้องและตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล

Saylor Alexander and Lewis, (1981, p.30) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ และขอบเขตหลักสูตร (Goals, Objectives and Domains) การกำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตรต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐาน 4 ด้าน คือ พัฒนาการของมนุษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการเรียนรู้ และความชำนาญพิเศษ ตลอดจนการพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบ เช่น ความต้องการของชุมชน ผลการวิจัย แนวคิดทางปรัชญาการศึกษาของนักการศึกษา

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design) เมื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ลำดับต่อมาคือ การคัดเลือกเนื้อหาสาระ จัดเรียงลำดับเนื้อหา และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกัน รูปแบบหลักสูตรนั้น ควรจะมีความเหมาะสม

สอดคล้องกับเป้าหมายและจุดประสงค์ของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ลักษณะของสังคม ตลอดจนข้อกำหนดต่าง ๆ ของสังคมและปรัชญาทางการศึกษา

3. การใช้หลักสูตร (Curriculum Implementation) หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบหลักสูตรแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การนำหลักสูตรไปใช้โดยครูผู้สอนจะต้องวางแผนและจัดทำแผนการสอน ตลอดจนคัดเลือกวิธีการสอนและสื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามที่กำหนดไว้

4. การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรและครูผู้สอนจะต้องตัดสินใจ เลือกเทคนิคการประเมินผลที่สามารถตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร การประเมินผลสามารถบอกได้ว่าหลักสูตรจะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลควรเน้นที่การประเมินตัวหลักสูตร คุณภาพการสอน และพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ผลจากการประเมินจะช่วยให้นักพัฒนาหลักสูตรตัดสินใจว่าจะยังคงใช้หลักสูตรต่อไป ควรปรับปรุงแก้ไข หรือควรจะยกเลิกหลักสูตรดังกล่าว

ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2545, น.62) กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของโบชอมป์ (Beauchamp) ซึ่งได้เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรในเชิงระบบ ไว้ว่ามีองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (input) ได้แก่ พื้นฐานการศึกษา สภาพชุมชน ประสบการณ์เกี่ยวกับหลักสูตร ความรู้ของมนุษย์และเนื้อหาในสาขาต่างๆ และค่านิยมพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม ที่สำคัญคือความสนใจของผู้เรียน

2. กระบวนการ (process) ได้แก่ การเลือกบุคลากร วิธีดำเนินการเพื่อกำหนดเป้าหมายหลักสูตร การดำเนินงานจัดทำหลักสูตร การออกแบบหลักสูตร การนำไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

3. ผลผลิต (output) ได้แก่ หลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนในสังคมนั้นๆ ได้หลักสูตรที่ประกอบด้วย เนื้อหาที่เพิ่มขึ้น โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ได้ข้อคิดเห็นในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ

สรุป กระบวนการพัฒนาหลักสูตร คือ ขั้นตอนการศึกษาความต้องการของผู้เรียน จากนั้นจึงกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตร เลือกให้เนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับการรับรู้และความสนใจของผู้เรียน และสุดท้ายคือขั้นตอนสุดท้ายคือการประเมินความรู้ของผู้เรียนว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่อย่างไร มีจุดอ่อน จุดแข็งอะไร ควรต้องพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่อไปอย่างไรบ้าง

นอกจากการพัฒนาหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนตอบสนองยุทธศาสตร์ส่งเสริมการสอน คือ

พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ที่จัดทำโดยกรมวิชาการตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 เป็นสื่อที่จัดทำขึ้นตามสภาพแวดล้อมในขณะนั้นคือ เป็นอักษรเต็มตัว ใช้ในโรงเรียนจีนที่เปิดสอน ในขณะนั้นเรียนด้วยหลักสูตรภาษาจีนแบบเข้มข้น ผู้ที่เรียนในโรงเรียนลักษณะนั้นส่วนใหญ่เป็นผู้ ที่มีเชื้อสายจีน ใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว ซึ่งไม่เหมาะกับสภาพการเรียนการสอนภาษาจีน ในปัจจุบัน อีกทั้งขณะนี้ภาษาจีนได้ปรับเปลี่ยนอักษรให้ง่ายขึ้น เป็นอักษรตัวย่อ นำภาษาพินอิน (คำอ่านด้วยอักษรภาษาอังกฤษ) มากำกับทำให้การเรียนเข้าใจง่ายขึ้น แต่ปัจจุบันไม่มีสื่อการสอนที่เป็น มาตรฐานจัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการ สื่อการสอนที่วางจำหน่ายทั่วไปในท้องตลาดเป็นสื่อที่ จัดทำโดยบริษัท สำนักพิมพ์เอกชน หรือโรงเรียนเอกชนต่างๆ แปลมาจากฉบับภาษาจีนที่จัดพิมพ์ หรือนำเข้ามาจากสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยตรง ทำให้ราคาจำหน่ายค่อนข้างสูง หลักสูตร ภาษาจีน ปัจจุบันใช้หลักสูตรภาษาต่างประเทศ ซึ่งลักษณะภาษาจีนจะแตกต่างจากภาษาอื่นๆ มาก คือ เป็นภาษาภาพ ต้องใช้ความจำมากในการจำคำต่างๆ ไม่มีตัวสะกดให้สามารถอ่านหรือเดา ได้ เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการดังนี้

1. ยกร่างหลักสูตร 3 ระดับ ได้แก่ ระดับพื้นฐาน/กลาง/กลาง-สูง ตามมาตรฐาน หลักสูตรภาษาต่างประเทศร่วมมือกับ HANBAN (สำนักส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติหรือสำนักงานฮั่นปั้น) โดยมีหน่วยงาน 2 แห่งที่รับมอบหมายจาก HANBAN ให้จัดทำคือ สำนักพิมพ์ HEP จัดทำหนังสือร่วมกับประถมศึกษาปีที่1-6 มัธยมศึกษาปีที่1-3 และมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหนังสือเรียนสำหรับผู้เริ่มเรียนในแต่ละระดับดังกล่าว ขณะนี้หนังสือเรียนจัดทำเสร็จ เรียบร้อยแล้ว ระดับประถมศึกษาปีที่1 มัธยมศึกษาปีที่1 และมัธยมศึกษาปีที่4 เริ่มใช้ตั้งแต่เปิดเทอม นี้ ซึ่งเหมาะสำหรับผู้เริ่มเรียน และมหาวิทยาลัยครุญานจัดทำหนังสือสำหรับมัธยมศึกษาปีที่1-6 ขณะนี้จัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

2. สร้างความพร้อมและความเข้มแข็งให้แก่สถานศึกษา เพื่อเป็นการเสริมสร้างความ เข้มแข็งและสร้างเครือข่ายช่วยเหลือกันระหว่างกลุ่มโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ได้จัดตั้งศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นในโรงเรียนที่มีความพร้อมตาม ภาครต่างๆ ทั่วประเทศรวม 23 ศูนย์ ศูนย์ๆ เหล่านี้จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเข้มข้น และเป็นพี่ เลี้ยงให้แก่โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนอื่นๆ รวมทั้งสนับสนุนเขตพื้นที่การศึกษาที่มีโรงเรียนเปิด สอนภาษาจีนจำนวนมาก จัดกิจกรรมส่งเสริมและช่วยเหลือโรงเรียนในเขตของตน

3. พัฒนาฐานข้อมูล เพื่อให้มีฐานข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอน สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับ

1) จำนวนสถานศึกษา ผู้เรียน ครูผู้สอน สภาพและหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละ โรงเรียนเพื่อให้สามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมาย

2) โรงเรียนที่เป็นศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเตรียมการจัดตั้งเป็นห้องเรียนขงจื้อ

3) พัฒนาบุคลากร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อความต้องการของสภาพปัจจุบันจึงได้เร่งพัฒนาครูไทยที่สอนภาษาจีน และให้ความสำคัญกับการสร้างวิสัยทัศน์ในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนให้แก่ผู้บริหาร จึงจัดอบรมครูไทยที่สอนภาษาจีนและจัดรายการศึกษาดูงานด้านการจัดการการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปพร้อมๆกัน

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.10) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ไว้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการเรียนภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและสามารถสื่อสารภาษาจีนขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน และการแสดงออก สามารถใช้ภาษาจีนในการแสวงหาความรู้ ศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวและวัฒนธรรมจีน เพื่อเข้าถึงปรัชญา วิถีคิด และวิถีชีวิตของชาวจีน สามารถเปรียบเทียบและถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทย-จีนด้วยภาษาจีนอย่างสร้างสรรค์ และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาจีน ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว สาระสำคัญของการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย

1. การใช้ภาษาจีนในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน-แสดงออก แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ สรุปลความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2. การใช้ภาษาจีนตามแบบแผนและวัฒนธรรมจีน รู้และเข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของจีนกับของไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. การใช้ภาษาจีนในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

4. การใช้ภาษาจีนในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

จากแนวคิด ทฤษฎีของหลักสูตรสามารถสรุปเป็นภาพรวมได้กล่าวคือ หลักสูตรเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการฟังและด้านการเขียน สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนให้ผู้เรียนมีความรู้ตลอดจนตรงกับความต้องการของผู้เรียน สังคมและประเทศชาติ

2.2.2 ด้านครูผู้สอน

ในการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนถือว่ามีความสำคัญมาก เช่น ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน การจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ กระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.20) ได้กำหนดครูสอนภาษาจีนไว้ว่าครูควรมีทักษะครบทั้ง 4 ด้าน คือ สามารถพูด ฟัง อ่าน เขียนภาษาจีนได้ถูกต้องตามหลักภาษาจีนเป็นอย่างดี และเข้าใจวัฒนธรรมจีนเป็นอย่างดี

สุมิตร คุณานุกร (2523, น.34) กล่าวว่า ครูคือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

1. ครู เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการใช้หลักสูตร คือเป็นผู้จัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการ และตรงตามจุดมุ่งหมาย ต้องทำความเข้าใจหลักสูตรและออกแบบบทเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และค่านิยมทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับระดับวัยและความสามารถของผู้เรียน

2. ครูจะต้องศึกษาทำความเข้าใจกับจุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรให้เข้าใจชัดเจน จะต้องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับหนังสือเรียน แผนการสอน ตลอดจนอุปกรณ์ช่วยการสอนอื่นๆ เพื่อจะได้เลือกไปใช้และแปลงไปสู่การสอนได้อย่างถูกต้อง

3. ครูจะต้องเป็นผู้ที่ใฝ่ใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเอง ให้ทันต่อเหตุการณ์ สามารถนำเรื่องใหม่ๆ มาดัดแปลงสอดแทรกในการสอนได้เพื่อให้การสอนนั้นเกิดความน่าสนใจมากขึ้น

4. การสอนของครูทุกครั้ง ครูต้องรู้เสมอว่าเรื่องที่สอนมีวัตถุประสงค์อะไร และสามารถทำการวัดผลประเมินผลได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5. ครูจะต้องใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับบทเรียน

6. ครูจะต้องรู้จักเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสถานภาพของผู้เรียน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544, น.13) กล่าวว่า ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการถ่ายทอดความคิด วิทยาการ และกระบวนการให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนย่อมจะเป็นผู้ที่ทำให้การเรียน การสอนเกิดผลดีได้ รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับผู้สอน คือ

1. บุคลิกภาพของผู้สอน หมายถึง การพูด เสียงที่พูด ความกระฉับในการพูด สำเนียงที่พูด หน้าตา กิริยาท่าทางและการแสดงออกต่าง ๆ สุขภาพกาย สุขภาพจิต ทักษะติดต่อวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม ความอดทน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเสียสละและความขยันหมั่นเพียร

2. ความรู้ของผู้สอน ผู้เรียนย่อมคาดหวังไว้สูงว่า ผู้สอนจะมีความพร้อมทางด้านวิชาการ สามารถจะให้ข้อมูล สามารถสอน อธิบายหลักเกณฑ์และข้อสงสัยต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้กระจ่างชัด ดังนั้นผู้สอนจะต้องมีความใฝ่รู้ ติดตามข่าวสารทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ มีความพร้อมที่จะสอน

3. วิธีการสอน การสอนที่ดีรวมถึงการที่ผู้สอนรู้จักวิธีการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ให้ผู้เรียน โดยใช้วิธีการแตกต่างกันออกไปอย่างเหมาะสมและน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ ความคิดตาม ความมุ่งหมายของผู้สอน นอกจากนี้ก็ควรมีความเอาใจใส่ต่อผู้เรียน ตลอดจนความรักศรัทธาใน วิชาชีพอาจารย์อีกด้วย

นอกจากนี้ สำหรับแนวทางการปฏิรูปการเรียนการสอนในด้านผู้สอน ทบวงมหาวิทยาลัย.2543, น.10-11) มีดังนี้

1. ควรลดการบรรยายทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนชี้แนะ(Facilitators)

2. เน้นความเข้าใจและเห็นความจำเป็นของหลักการผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. มีการกำหนดภาระงานที่เหมาะสมและชัดเจน ได้แก่ การสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการและการทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

4. มีการประเมินผลการสอนของครูผู้สอน โดยการเน้นการประเมินผลในเชิงสร้างสรรค์ คือเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการสอนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ

5. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนโดย การกำหนดเป็นภาระงานที่จะต้องปฏิบัติและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนตลอดจนอำนวยความสะดวก รวมทั้ง จัดหามาตรการที่จะช่วยกระตุ้นจิตใจในการดำเนินการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎีของด้านครูผู้สอนสามารถสรุปเป็นภาพรวมได้กล่าวคือ บุคคลผู้ทำหน้าที่สอน ซึ่งมีคุณวุฒิและความสามารถในด้านภาษาจีน ได้แก่ ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการฟังและด้านการเขียน ตลอดจนความรู้และความเข้าใจในวัฒนธรรมจีนอย่างถ่องแท้ ความสนใจต่อนักเรียน การตั้งใจสอน เลือกรูปแบบการสอนที่ดีและนำความรู้ที่เหมาะสมไปสอนให้นักเรียนเข้าใจ

2.2.3 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.35) ได้กำหนดวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนไว้ดังนี้

1. ครูสอนภาษาจีนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะอย่างต่อเนื่อง จึงจะเกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้ภาษา รูปแบบการเรียนการสอนควรมีความหลากหลายสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ การกำหนดหัวข้อเป็นเรื่องๆ และการกำหนดสถานการณ์ แล้วสอนภาษาให้สอดคล้องกับเรื่องหรือสถานการณ์นั้นๆ ครูควรเลือกหรือกำหนดวิธีสอนให้เหมาะสมกับบริบทของเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในลักษณะใด

2. การเตรียมบทความหรือเรื่องให้นักเรียนฟังและอ่าน ครูควรเตรียมคำถามและคำตอบตามเนื้อหาด้วย และอธิบายคำศัพท์ยากๆเพื่อขยายความรู้ความเข้าใจ

3. การสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนภาษาให้น่าสนใจตื่นเต้น มีกิจกรรมเคลื่อนไหวรวมทั้งใช้สื่อประกอบที่เป็นภาพและของจริง การจัดมุมภาษาจีน

4. การจัดเวทีให้นักเรียนแสดงออกทางความรู้และทักษะทางภาษาจีน เช่น การประกวดแข่งขันพูด อ่าน เขียน กล่าวสุนทรพจน์ เขียนพู่กันจีนและการแสดงทางวัฒนธรรม

5. การจัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ เช่น องค์กรบริษัทจีน สถานที่ท่องเที่ยวที่ชาวจีนนิยม วัด เขาวงกต โบราณสถาน สถาบันขงจื้อ เป็นต้น

ทิสนา แหมมณี (2545) กล่าวว่า วิธีสอน คือ ขั้นตอนในการดำเนินการสอนให้สำเร็จด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญ อันเป็นลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเด่นที่ขาดไม่ได้ของวิชานั้นๆ

กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนเพราะกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียนและผู้สอนที่เหมาะสมจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่าง

แท้จริง อารมณ์ ใจเที่ยง (2546 , น.72) ได้ กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. กิจกรรมช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน
2. กิจกรรมจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ
3. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย
4. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ
5. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหว
7. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้สึกสนุกสนาน
8. กิจกรรมช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
9. กิจกรรมช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวาง
10. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมความงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียน
11. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมทักษะ
12. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี
13. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักทำงานเป็นหมู่
14. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน
15. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้ง ความงามในเรื่องต่าง ๆ

ดังนั้น ผู้สอนจึงไม่ควรละเลยที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจ ให้สอดคล้อง กับวัย สติปัญญา ความสามารถของผู้เรียน และเนื้อหาของบทเรียนนั้น โดยต้องจัดอย่าง มีจุดมุ่งหมาย

นอกจากนี้ พันธ์ หันนาคินทร์(2524, น.179) แสดงความคิดเห็นว่า พฤติกรรมการสอน หรือวิธีสอนของผู้สอนมีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาหรือความรู้ที่สอน เนื่องจากหากผู้สอนใช้วิธีสอนที่ดีมีพฤติกรรมที่เหมาะสมจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชานั้นได้

ไม่สามารถกล่าวได้ว่า วิธีใดเป็นวิธีสอนที่ดีที่สุด เพราะการเรียนการสอนต้องขึ้นกับ องค์ประกอบหลายประการ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องตัดสินใจเลือกวิธีสอนตามความเหมาะสมของสภาพที่เป็นอยู่ ควรนำเทคนิคต่าง ๆ มากระตุ้นและสร้างความสนใจของผู้เรียน โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับเนื้อหาและเวลาที่กำหนดให้ การเลือกวิธีสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน เป็นวิธีที่มั่นใจว่าจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่จะสอนนั้นเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และจำนวนผู้เรียนประเภทของวิธีการสอน (<http://www.stjohn.ac.th/polytechnic/stpoly/rbm/subject/show.php?>)

1. วิธีสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher – Centered Method) การสอนที่ครูเป็นผู้สอน ครูเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ เช่น ครูจะเป็นผู้ตั้งจุดมุ่งหมายควบคุมเนื้อหา จัดกิจกรรม และวัดผล เป็นต้น วิธีสอนแบบนี้มีหลายวิธี ได้แก่ วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบสาธิต วิธีสอนโดยการทบทวน

2. วิธีสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child - centered Method) ได้แก่วิธีสอนที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้วางแผนบทเรียน ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ ครูเป็นเพียงผู้แนะแนวไปสู่การค้นคว้า แนะนำสื่อการเรียนการสอนจนนักเรียนได้ความรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ วิธีสอนแบบบูรณาการ วิธีสอนแบบทดลอง วิธีสอนแบบโครงการวิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน วิธีสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน วิธีสอนแบบอภิปราย วิธีสอนแบบหน่วย วิธีสอนแบบอุปนัย วิธีสอนแบบนิรนัย วิธีสอนแบบแสดงบทบาท วิธีสอนแบบวิทยาศาสตร์ วิธีสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วม

นอกจากวิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน จึงต้องใช้เทคนิควิธีสอนวิธีการเรียนรู้รูปแบบการสอนหรือกระบวนการเรียนการสอนในหลากหลายวิธีซึ่งจำแนกได้ดังนี้(คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้,2543,น.36-37)

1. การจัดการเรียนการสอนทางอ้อม ได้แก่ การเรียนรู้แบบสืบค้น แบบค้นพบ แบบแก้ปัญหา แบบสร้างแผนผังความคิดแบบใช้กรณีศึกษา แบบตั้งคำถามแบบใช้การตัดสินใจ

2. เทคนิคการศึกษาเป็นรายบุคคล ได้แก่ วิธีการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ แบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ประกอบการเรียน เช่น การใช้สิ่งพิมพ์ ตำราเรียน และแบบฝึกหัดการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ชุดการสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทเรียนสำเร็จรูป

4. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย การได้เวทีกลุ่ม Buzz การอภิปราย การระดมพลังสมอง กลุ่มแก้ปัญหา กลุ่มติวการประชุมต่างๆ การแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มสืบค้นคู่คิดการฝึกปฏิบัติ เป็นต้น

5. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เกม กรณีตัวอย่างสถานการณ์จำลองละคร เกม กรณีตัวอย่างสถานการณ์จำลอง ละครบทบาท สมมติ

6. เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ ได้แก่ ปริศนาความคิดร่วมมือแข่งขันหรือกลุ่มสืบค้น กลุ่มเรียนรู้ ร่วมกัน ร่วมกันคิด กลุ่มร่วมมือ

7. เทคนิคการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ได้แก่ การเรียนการสอนแบบใช้เส้นเล่าเรื่อง (Story line) และการเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem-Solving)

สรุปได้ว่า วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการเรียนการสอน เพราะครูผู้สอนต้องอาศัยวิธีการสอนและกิจกรรมในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้สอนต้องเลือกวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชานั้นได้ ในสุดท้ายผู้สอนต้องใช้วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เลือกมาไปดำเนินการ จึงพัฒนาความสามารถของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม (2544,น.238) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมกัน
2. เพื่อสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนทุกคน ซึ่งแต่ละคนจะมีแตกต่างกัน
3. เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเรียนด้วยความเพลิดเพลิน ไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน
4. เพื่อสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร ให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและเกิดทักษะกระบวนการ
5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก และมีส่วนร่วมในการเรียน ผู้สอนจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง เพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเลือกวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ก็เช่นกัน ต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของรายวิชานั้นๆดังที่ สุมิตรา อังวัฒนกุล(2540,น.39-119)ได้กล่าวถึงวิธีการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ดังนี้

1. วิธีการสอนไวยากรณ์และการแปล (Grammar Translation)เป็นวิธีการสอนที่เน้นกฎไวยากรณ์และการแปลเป็นสื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน มีลักษณะ เช่น ครูจะบอกและอธิบายกฎเกณฑ์ตลอดจนข้อยกเว้นต่างๆ ในด้านคำศัพท์ ครูจะสอนครั้งละหลายคำ บอกคำแปลภาษาไทย บางครั้งเขียนคำอ่านไว้ด้วยครูเน้นทักษะการอ่าน และการเขียน ครูเน้นวัดผลด้านความรู้ ความจำ คำศัพท์ กฎเกณฑ์ ความสามารถในการแปล ครูมีบทบาทสำคัญมากที่สุด นักเรียนเป็นผู้รับฟัง และจดสิ่งที่ครูบอกลงในสมุด นักเรียนจะต้องท่องจำกฎเกณฑ์ตลอดจนข้อเฉพาะต่างๆ ทางไวยากรณ์ นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่สอดคล้องกับเกณฑ์ไวยากรณ์นั้นๆ นักเรียนไม่ได้ฝึกนำคำศัพท์มาใช้ในรูปประโยค

2. วิธีสอนแบบตรง(The Direct Method) เป็นวิธีการสอนที่เน้นทักษะการฟัง และพูด ให้เกิดความเข้าใจก่อน แล้วจึงฝึกทักษะการอ่านและการเขียนโดยมีความเชื่อว่า เมื่อนักเรียนสามารถฟังและพูดได้แล้ว ก็สามารถอ่านและเขียนได้ง่าย และเร็วขึ้น ไม่เน้นไวยากรณ์กฎเกณฑ์มากนัก บทเรียนส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมสนทนา นักเรียนได้ใช้ภาษาเต็มที่ ลักษณะเด่น ครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนพูดได้ตอบ ครู อธิบายคำศัพท์เป็นภาษาอังกฤษ และใช้ตัวอย่างประกอบเป็นของจริง การวัดผลเน้นทักษะการฟังและพูด เช่นการเขียนตามคำบอก การปฏิบัติตามคำสั่ง

3. วิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio – Lingual Method)เป็นวิธีการสอนตามหลักภาษาศาสตร์ และวิธีสอนตามแนวโครงสร้าง เป็นการสอนตามหลักธรรมชาติ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน สอนครบองค์ประกอบลำดับจากง่ายไปหายาก ลักษณะเด่น ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาที่เรียนให้แก่ผู้เรียนในการเลียนแบบ ครูจะจัดนำคำศัพท์และประโยคมาสร้างเป็นรูปประโยคให้นักเรียนพูดตามซ้ำๆ กัน ในรูปแบบต่างกัน ครูมุ่งเรื่องการฝึกอุปประโยคทางภาษาในห้องเรียนมากกว่าประโยชน์การใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน นักเรียนจะต้องฝึกภาษาที่เรียนซ้ำๆ นักเรียนเป็นผู้ลอกเลียนแบบ และปฏิบัติตามครูจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยากจนเกิดเป็นนิสัยสามารถพูดได้อย่างอัตโนมัติ

4. วิธีการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Code Learning theory)วิธีการสอนแบบนี้ยึดแนวคิดที่ว่าภาษาเป็นระบบที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ความเข้าใจ และการแสดงออก ทางภาษาขึ้นอยู่กับความเข้าใจ กฎเกณฑ์ เมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจรูปแบบของภาษาและความหมายแล้ว ก็จะสามารถใช้ภาษาได้ ลักษณะเด่น ครูมุ่งฝึกทักษะทุกด้านตั้งแต่เริ่มสอน โดยไม่จำเป็นต้องฝึกฟังและพูดให้ดีกว่าก่อน แล้วจึงอ่านและเขียน ตามวิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio – Lingual Method) ครูสอนเนื้อหาแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความต้องการที่แตกต่างของนักเรียน ที่มีความสามารถในทักษะฟังพูดอ่านเขียนที่แตกต่างกัน สนับสนุนให้ผู้เรียนใช้ความคิด สติปัญญา และมีความรู้สึที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ใช้ภาษาไทยในการช่วยอธิบาย แต่อธิบายในเรื่องการฟังและพูด การวัดและประเมินผลในด้านภาษาของนักเรียนนั้น คือ ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาแต่ละขั้นตอน

5. วิธีสอนตามเอกัตภาพ (Individualized Instruction)จากวิวัฒนาการสอน ภาษาอังกฤษ จะเห็นว่า ผู้เรียนเริ่มมีบทบาทจากการเป็นผู้รับเพียงฝ่ายเดียวมาเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้นเป็นลำดับ ลักษณะเด่น การสอนเปลี่ยนจากครูเป็นหลัก เป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางครูพยายามให้นักเรียนมีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคลให้ได้มากที่สุด ครูเตรียมสื่อการเรียนการสอนไว้ให้ ครูจะเตรียม สื่อ เอกสาร บทเรียน โปรแกรม ชุดการเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนและแนวคำตอบไว้ให้ ให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. วิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response Method)แนวการสอนแบบนี้ ให้ความสำคัญต่อการฟังเพื่อความเข้าใจ เมื่อผู้ฟังเข้าใจเรื่องที่ฟังอยู่และสามารถปฏิบัติตามได้ก็จะช่วยให้จำได้ดี ลักษณะเด่น ในระยะแรกของการเรียนการสอน ผู้เรียนไม่ต้องพูด แต่เป็นเพียงผู้ฟังและทำตามครู ครูเป็นผู้กำกับพฤติกรรมของนักเรียนทั้งหมด ครูจะเป็นผู้ออกคำสั่งเอง เมื่อถึงระยะเวลาที่สมควรพูดแล้วเรียนอ่านและเขียนต่อไป ภาษาที่นำมาใช้ในการสอนเน้นที่ภาษาพูด เรียนเรื่อง โครงสร้างทางไวยากรณ์ และคำศัพท์มากกว่าด้านอื่นๆ โดยอิงอยู่กับประโยคคำสั่ง นักเรียนจะเข้าใจความหมายได้อย่างชัดเจนจากการแสดงท่าทางของครู ครูทราบได้ทันทีว่านักเรียนเข้าใจหรือไม่ จากการสังเกตการปฏิบัติตามคำสั่งของนักเรียนเมื่อครูสั่ง ครูต้องทำพร้อมกับนักเรียนในระยะแรก ต้องสั่งจากง่ายไปหายาก

7. วิธีการสอนแบบอภิปราย (Discussion Method)เป็นวิธีการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียน รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม รวมพลังความคิดเพื่อพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหา หาข้อเท็จจริง ลักษณะเด่น ฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นกล้าพูด อย่างมีเหตุผล ฝึกการเป็นผู้ฟังที่ดี ฝึกให้เป็นคนมีระเบียบวินัย และอดทนที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนทำงานว่า สมมุตินักเรียนจะเข้าค่ายพักแรมเป็นเวลา 5 วันนักเรียนจะต้องเตรียมเครื่องใช้อะไรไปบ้างช่วยกันอภิปราย และสรุปผลออกมาเป็นรายงานส่งครู เป็นต้น

8. วิธีการสอนแบบโครงการ (Project Method)เป็นวิธีที่สอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ผู้เรียนสนใจ หรือตามที่ครูมอบหมายให้ทำ ลักษณะเด่น นักเรียนจะดำเนินการอย่างอิสระ ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะช่วยเหลือและติดตามผลงานของนักเรียนว่าการดำเนินการ ความก้าวหน้าอุปสรรคการประเมินผลงานใดบ้างนักเรียนจะมีอิสระในการใช้ภาษาได้อย่างเต็มที่

9. วิธีสอนภาษาแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Community Language Learning)วิธีการสอนแบบนี้มีแนวคิดที่ต่างไปจากแนวคิดอื่น ลักษณะเด่น ยึดผู้เรียนเป็นหลัก เน้นการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มนักเรียนแต่ละคนร่วมกิจกรรม ครูทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาด้านภาษาเท่านั้น ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร สิ่งที่น่าสนใจสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การฝึกให้ผู้เรียนใช้โครงสร้างประโยค คำศัพท์และเสียง ตามวิธีการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ การประเมินผลการเรียนนั้นจะเป็นการทดสอบแบบบูรณาการโดยให้นักเรียนประเมินตนเอง จากการเรียนรู้ของตนเอง และความก้าวหน้าของตน ถ้านักเรียนมีที่ผิด ครูจะพยายามแก้ไขโดยไม่ใช้วิธีคุกคาม โดยให้ฝึกทำซ้ำๆกัน

10. วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)จากข้อเท็จจริงพบว่า ถึงแม้ว่านักเรียน จะเรียนรู้โครงสร้างของภาษามาแล้วเป็นอย่างดี แต่ก็ยังไม่สามารถ

พูดได้หรือสื่อสารได้ดีนัก ด้วยเหตุผลนี้นักภาษาศาสตร์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาต่างประเทศ ได้เสนอแนวการสอนแบบใหม่ คือ การสอนเพื่อการสื่อสาร โดยมีความเชื่อว่าภาษาไม่ได้เป็นเพียงระบบไวยากรณ์ที่ประกอบด้วยเสียง ศัพท์ และโครงสร้างเท่านั้น แต่ภาษาคือระบบที่ใช้ในการสื่อสาร ดังนั้นการสอน จึงควรให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสาร

จากแนวคิด ทฤษฎีของด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถสรุปเป็นภาพรวมได้กล่าวคือการดำเนินการเรียนการสอนภาษาจีนได้เหมาะสมกับหลักสูตรจีนและระดับความรู้ของผู้เรียน การใช้เทคนิควิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีที่ทำให้ผู้เรียนพึงบทความ พูดบทสนทนา อ่านบทความภาษาจีนนอกจากบทความในห้องและเขียนตามคำบอก เพื่อพัฒนาทักษะภาษาจีนทั้งฟัง พูด อ่านและเขียนของนักเรียน

2.2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญมากประการหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอนนอกเหนือจากตัวผู้สอน ผู้เรียน และเทคนิควิธีการต่าง ๆ บทบาทของสื่อการเรียนการสอน ก็คือ เป็นตัวกลาง หรือพาหนะ หรือเครื่องมือ หรือช่องทางที่ใช้นำเรื่องราว ข้อมูลความรู้หรือสิ่งบอกกล่าว (Information) ของผู้ส่งสารหรือผู้สอนไปสู่ผู้รับหรือผู้เรียน เพื่อทำให้การเรียนรู้ หรือการเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี สื่อการเรียนการสอนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีด้านต่างๆ จากสื่อพื้นฐานซึ่งเป็นภาษาพูดหรือเขียน ถึงปัจจุบัน สื่อมีหลายประเภท หลายรูปแบบ ให้ผู้สอนได้พิจารณาเลือกใช้ตามความเหมาะสมของสื่อแต่ละประเภท ที่มีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติเฉพาะตัวของมันเอง สื่อการเรียนการสอน ถือว่าทันสมัยมากในปัจจุบัน ก็คือ สื่อประเภทซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ ซึ่งการพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็วควบคู่ไปกับเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) หรือสื่อประสมที่เรียกว่า มัลติมีเดีย (Multi Media) เป็นต้น

นอกจากนี้ สื่อการสอน (Instructional Media) หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางสำหรับการสอนของครูไปถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามจุดประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี สื่อที่ใช้ในการสอนนี้ อาจจะเป็นวัตถุสิ่งของที่มีตัวตน หรือไม่มีตัวตนก็ได้ เช่น วัตถุสิ่งของตามธรรมชาติ ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ วัตถุสิ่งของที่คิดประดิษฐ์ หรือสร้างขึ้นสำหรับการสอน คำพูดท่าทาง วัสดุ และเครื่องมือสื่อสาร กิจกรรมหรือกระบวนการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551,น.37) ได้กำหนดการใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอนภาษาจีนไว้ว่า การใช้สื่อ ICT (Information Communication Technology) เพื่อการติดต่อสื่อสารข้อมูลข่าวสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ สามารถนำเสนอการณณ์เสมือนจริงมาประกอบในบทเรียนได้ เช่น ห้องLapทางภาษา การชมภาพยนตร์ทางอินเทอร์เน็ต การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต การคุยกับเพื่อนชาวจีนผ่านโปรแกรมทางอินเทอร์เน็ต การฝึกฟังเสียงผ่านซีดี ดีวีดี เป็นต้น

สุมิตร คุณานุกร (2523,น.34) กล่าวว่าครูจะต้องใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับบทเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ดี และเป็รื่อง ภูมิท(2541,น.18-20)กล่าวว่า "สื่อการสอน" หมายถึง สิ่งต่างๆที่ใช้เป็นเครื่องมือ หรือ ช่องทางสำหรับการสอน ส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวาดไว้ได้เป็นอย่างดี

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2549,น.8-15)ให้ความหมายของ "สื่อการสอน" ว่า คือวัสดุ (สิ้นเปลือง) อุปกรณ์ (เครื่องมือที่ใช้ไม่ผุพังง่าย) วิธีการ (กิจกรรม เกม การทดลอง ฯลฯ) ที่ใช้สื่อกลางให้ผู้สอนสามารถส่ง หรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติ (อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ทักษะ และค่านิยม) และ ทักษะไปยังผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2551,น.5) กล่าวว่า "สื่อการสอน" หมายถึง สิ่งที่จะช่วยให้การเรียนรู้ ซึ่งครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า สื่อการสอน เป็น สิ่งต่างๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือ ซึ่ง วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ ที่ใช้สื่อกลางให้ผู้สอนสามารถส่ง หรือถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ Edgar Dale (1969,p.107) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของสื่อการสอน ดังนี้

1. สื่อการสอน ช่วยสร้างรากฐานที่เป็นรูปธรรมขึ้นในความคิดของผู้เรียน การฟังเพียงอย่างเดียว นั้น ผู้เรียนจะต้องใช้จินตนาการเข้าช่วยด้วย เพื่อให้สิ่งที่ป็นนามธรรมเกิดเป็นรูปธรรมขึ้นในความคิด แต่สำหรับสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อน ผู้เรียนย่อมไม่มีความสามารถจะทำได้ การใช้อุปกรณ์เข้าช่วยจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสร้างรูปธรรมขึ้นในใจได้

2. สื่อการสอน ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถใช้ประสาทสัมผัสได้ด้วยตา หู และการเคลื่อนไหวจับต้องได้แทนการฟังหรือดูเพียงอย่างเดียว

3. เป็นรากฐานในการพัฒนาการเรียนรู้และช่วยความทรงจำอย่างถาวร ผู้เรียนจะสามารถนำประสบการณ์เดิมไปสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้ เมื่อมีพื้นฐานประสบการณ์เดิมที่คือยู่แล้ว

4. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการทางความคิด ซึ่งต่อเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทำให้เห็นความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ เช่น เวลา สถานที่ วัฏจักรของสิ่งมีชีวิต

5. ช่วยเพิ่มทักษะในการอ่านและเสริมสร้างความเข้าใจในความหมายของคำใหม่ ๆ ให้มากขึ้น ผู้เรียนที่อ่านหนังสือช้าก็จะสามารถอ่านได้ทันพวกที่อ่านเร็วได้ เพราะได้ยินเสียงและได้เห็นภาพประกอบกัน

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2553,น.93)กล่าวว่า ปัญหาอย่างหนึ่งในการสอนก็คือ แนวทางการตัดสินใจจัดดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้นตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งการสอนโดยทั่วไป ครูมักมีบทบาทในการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาสาระ หรือทักษะและมีบทบาทในการจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนแต่ละคนด้วยว่าผู้เรียนมีความต้องการอย่างไร ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญมาก ทั้งนี้เพื่อสร้างบรรยากาศและแรงจูงใจให้ผู้เรียนให้เกิดความอยากเรียนรู้และเพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ของผู้เรียนได้ตามจุดมุ่งหมาย สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ทั้งมวลที่จัดขึ้นมาเพื่อการเรียนการสอนนั้น ก็คือ การเรียนการสอนนั่นเอง

จากแนวคิด ทฤษฎีของด้านสื่อการเรียนการสอนสามารถสรุปเป็นภาพรวมได้กล่าวคือ เครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนภาษาจีน มีประโยชน์ต่อทักษะในด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนของนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็ว ตลอดจนทั้งมีการใช้อุปกรณ์การสอน โสตทัศนูปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา สื่อการเรียนการสอน ที่ครูนำไปใช้มีความเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียน

2.2.5 ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพราะเป็นตัวชี้วัดได้ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ดังที่ การวัดเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์แทนปริมาณหรือคุณภาพของคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด การประเมินผลมีความหมายเช่นเดียวกับการประเมิน แต่เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวัดผล สำหรับภาษาอังกฤษมีหลายคำที่ใช้มากมี 2 คำ คือ Evaluation และ Assessment สองคำนี้มีความหมายต่างกัน คือ Evaluation เป็นการประเมินตัดสิน มีการกำหนดเกณฑ์ชัดเจน (Absolute Criteria) เช่น ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ตัดสินว่าอยู่ในระดับดี ได้คะแนนร้อยละ 60 – 79 ตัดสินว่าอยู่ในระดับพอใช้ ได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 60 ตัดสินว่าอยู่ในระดับควรปรับปรุง Evaluation จะใช้กับการประเมินการดำเนินงานต่างๆ ไป เช่น การประเมินโครงการ (Project Evaluation) การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) Assessment เป็น

การประเมินเชิงเปรียบเทียบ ใช้เกณฑ์เชิงสัมพัทธ์ (Relative Criteria) เช่น เทียบกับผลการประเมินครั้งก่อน เทียบกับเพื่อนหรือกลุ่มใกล้เคียงกัน Assessment มักใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประเมินตนเอง (Self Assessment)

กระบวนการวัดและประเมิน เป็นกลวิธีการตรวจสอบสภาพผู้เรียนตามคุณสมบัติหรือคุณลักษณะของวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจเป็นจุดประสงค์การสอน หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วแต่จะกำหนดเรียก นอกจากนี้ ยังช่วยตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอน ยิ่งไปกว่านั้นยังช่วยบ่งบอกความเหมาะสม หรือความเป็นไปได้ของหลักสูตรที่ได้ดำเนินการอีกด้วย

นอกจากนี้ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์(2521,น.21) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีระเบียบแบบแผน เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงปริมาณ หรือคุณภาพของคุณลักษณะที่วัดได้ เพื่อจะได้นำผลของการวัดมาเป็นข้อมูลในการประเมินผลได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นการวัดผลทางการศึกษามีประสิทธิภาพ ควรปฏิบัติดังนี้

1. วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ ในการวัดผลแต่ละครั้งถ้าผลของการวัดไม่ตรงกับคุณลักษณะที่เราต้องการจะวัดแล้ว ผลของการวัดจะไม่มี ความหมาย และเกิดความผิดพลาด ในการนำไปใช้ต่อไป ดังนั้นการวัดผลควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัด ต้องรู้ว่าจะนำผลการสอบไปเพื่อทำอะไรบ้างเพื่อใช้เครื่องมือและกำหนดวิธีการให้เหมาะสม ถ้าจุดมุ่งหมายทางการศึกษาต่างกัน แบบทดสอบที่ใช้ ก็ควรจะแตกต่างกัน วิธีการใช้แบบทดสอบก็ย่อมแตกต่างกัน ความผิดพลาดที่อาจทำให้การวัดไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ คือ

1) ไม่เข้าใจในคุณลักษณะที่ต้องวัด คือ ผู้วัดมีความเข้าใจในสิ่งที่จะวัดไม่ชัดเจน หรือเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งที่จะวัดผิด ทำให้ความหมายหรือคำจำกัดความของสิ่งที่จะวัดนั้นไม่ตรงตามต้องการ อันเป็น ผลทำให้การวัดคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ได้

2) ใช้เครื่องมือไม่สอดคล้องกับตัวแปรที่จะวัด การเลือกใช้เครื่องมือเป็นเรื่องสำคัญสำหรับนักวัดผลอย่างมาก เพราะการใช้เครื่องมือถูกต้องเหมาะสมย่อมทำให้ผลการวัดน่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับความต้องการ ทางตรงกันข้ามถ้าใช้เครื่องมือไม่ถูกต้อง ผลการวัดอาจทำให้ขาดความเชื่อถือได้

3) วัดได้ไม่ครบถ้วน การวัดที่ดีต้องวัดคุณลักษณะได้ครอบคลุมครบถ้วนตามลักษณะตัวแปรนั้นๆ การวัดเพียงบางส่วนบางองค์ประกอบ ย่อมทำให้ผลการวัดนั้นไม่แน่นอนและไม่สามารถสรุปผลได้อย่างมั่นใจ

4) เลือกกลุ่มตัวอย่างไม่เหมาะสม บางครั้งผู้วัดมีความรู้ในสิ่งที่จะวัดเป็นอย่างดี รู้วิธีการวัดที่ถูกต้องและมีเครื่องมือที่ดีความเที่ยงตรง สามารถวัดได้ครอบคลุมพฤติกรรมหรือ

คุณลักษณะนั้น ๆ แต่กลับไปวัดกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ถูกต้องหรือกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีคุณลักษณะนั้น ผลการวัดก็ย่อมไม่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์เช่นกัน

2. ใช้เครื่องมือมีคุณภาพ ผลของการวัดจะเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับเครื่องมือที่ใช้ ถ้าหากเครื่องมือที่ใช้วัดมีคุณภาพไม่ดีพอแล้ว การวัดนั้นก็ให้ผลที่ไม่เกิดคุณค่าใดๆ เช่น การสอบ ถ้าใช้ข้อสอบที่มีคุณภาพไม่ดีไปทดสอบผู้เรียน ผลหรือคะแนนที่ได้ก็ไม่มี ความหมาย บอกอะไรเราไม่ได้ ยิ่งกว่านั้นถ้านำผลจากการวัดไปใช้ในการตัดสินใจ ก็อาจทำให้การตัดสินใจนั้นผิดพลาด อาจเกิดผลเสียเป็นผลกระทบจากการประเมินนั้นได้

3. มีความยุติธรรม การวัดผลการศึกษาซึ่งจัดได้ว่าเป็นการการวัดตัวแปรทางด้าน จิตวิทยาหรือทางสังคมศาสตร์นั้น จะได้ผลดีต้องมีความยุติธรรมในการวัด สิ่งที่ถูกวัดจะต้องอยู่ ภายใต้อาณัติการวัดที่เป็นไปเหมือน ๆ กัน ไม่มีการลำเอียง

4. แปลผลได้ถูกต้อง การวัดผลทุกครั้งผลที่ได้ออกมาย่อมเป็นตัวแทนของจำนวนหรือ ระดับของคุณลักษณะที่ต้องการจะวัดนั้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วผลของการวัดมักออกมาในรูปของ คะแนนหรืออันดับที่ แล้วจึงนำผลนั้นไปอภิปรายหรือเปรียบเทียบกัน จึงจะทำให้ผลการวัดนั้นมีความหมาย และเกิดประโยชน์ ซึ่งการแปลผลจะได้ผลดีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ในการ แปลผลว่าสมเหตุสมผลมากน้อยเพียงไร โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่มีอยู่แล้ว หรือนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่นหรือผลงานของคนอื่น ๆ ที่วัด คุณลักษณะเดียวกันโดย เครื่องมือเดียวกัน ซึ่งการเปรียบเทียบเหล่านี้จะมีความหมายเพียงไรขึ้นอยู่กับหน่วยของการวัดเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.40) ได้กำหนดการวัดและประเมินผลการเรียนภาษาจีน ไว้ดังนี้

1. ประเมินความสามารถใช้ภาษาจีนของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือประเมินที่ได้รับ มาตรฐานระดับสากล คือ HSK ซึ่งย่อมาจาก Hanyu Shuiping Kaoshi ซึ่งหมายถึง การสอบวัดระดับ ความรู้ทางภาษาจีน สำหรับผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาแม่ การสอบนี้จัดขึ้นโดย The Office of Chinese Language Council International: HANBANของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน โดย ประโยชน์และความสำคัญของการสอบ HSK คือ 1. เพื่อวัดระดับความรู้ภาษาจีนของผู้เรียน 2. เป็น การประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3. ประกาศนียบัตรผลสอบ สามารถใช้ เป็นเอกสารประกอบการศึกษาต่อในประเทศจีน หรือใช้ในการสมัครงาน

2. ประเมินความสามารถใช้ภาษาจีนของผู้เรียน โดยใช้ข้อสอบกลางที่พัฒนาโดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน

3. พัฒนาล้างข้อสอบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภาษาจีน โดยร่วมมือกับหน่วยงาน ต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น HANBANสำนักทดสอบทางการศึกษา

จากแนวคิด ทฤษฎีของด้านการวัดและประเมินผลสามารถสรุปเป็นภาพรวมได้กล่าวคือ การเรียนการสอนที่มีการทดสอบตามเนื้อหา การประเมินผลความรู้ของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรที่ได้เรียนในด้านความสามารถ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียนที่มีการวัดประเมินผล ด้วย ข้อสอบที่มีความหลากหลายและมีการให้คะแนนในการวัดผลอย่างชัดเจน มีคุณภาพตลอดทั้ง การจัดทำนำเสนอรายงานเพื่อพัฒนาความรู้ภาษาจีนในระหว่างเรียนของผู้เรียน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรณีการ สงวนนวน (2546) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ใน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าด้านการ บริหารหลักสูตร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ไม่ได้ศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ ไม่ได้ เตรียมบุคลากรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน จัดครูเข้าสอนวิชาภาษาจีนโดยการพิจารณา ความรู้ความสามารถของครู พิจารณานุมัติการจัดตารางสอนวิชาภาษาจีนจัดบริการวัสดุ-อุปกรณ์ที่ ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆโดยจัดบริการวัสดุ-อุปกรณ์ สำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ประธานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และศึกษานิเทศก์กลุ่มภาษาต่างประเทศ นิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตรโดยการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อ สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยพิจารณาจาก รายงานการประเมินตนเองของครูผู้สอนภาษาจีนประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยจัดประชุมผู้ปกครอง ด้านปัญหาพบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศขาด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาจีน ขาดความรู้ด้านภาษาจีน การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับภาษาจีนขาดความต่อเนื่องและขาดห้องเรียนภาษาจีน ด้านการสอน ครูผู้สอนทำความเข้าใจ ในหลักสูตรโดยศึกษาจากหลักสูตรภาษาจีนที่พัฒนาขึ้นโดยชมรมครูผู้สอนภาษาจีนที่เข้ารับการ อบรมจากโครงการอบรม สัมมนาครูผู้สอนภาษาจีน ปรับหลักสูตรโดยปรับกิจกรรมการเรียนการ สอนและรายละเอียดของเนื้อหาวิชาภาษาจีน วางแผนการสอนและจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์โดย จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการสอนและตรงกับ ความสามารถและความถนัดของครู จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาจีน ในชีวิตประจำวันพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนวิชาภาษาจีน วัด และประเมินผลการเรียนรู้โดยสังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาจีนของนักเรียน ด้านปัญหาพบว่า โรงเรียนไม่มีหลักสูตรแม่บทภาษาจีนที่ได้มาตรฐาน ครูผู้สอนไม่สามารถสอนเนื้อหาได้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตร ขาดความมั่นใจในการ

ดำเนินการวางแผนการสอน เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนไม่เพียงพอ ภาระงานครูผู้สอนมากทำให้ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาจีนและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนมากพอ จำนวนสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ขาดคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ นักเรียนไม่มีเวลามาเรียนซ่อมเสริมเพราะต้องทำกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

มุขรินทร์ หวง (2551) ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนภาษาจีน และนักเรียน มีความพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านผู้เรียน ครูผู้สอนและนักเรียนมีความพอใจอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล ครูผู้สอนภาษาจีนและนักเรียนมีความพอใจในระดับมาก และแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางเป็นดังนี้ ด้านหลักสูตร ควรพัฒนาหลักสูตรแกนกลางเพื่อใช้ในสถานศึกษา ด้านครูผู้สอนทางโรงเรียนควรมีครูประจำการและครูควรพัฒนาเทคนิคการสอน ด้านผู้เรียน ผู้เรียนควรมีความพยายามและตั้งใจเรียนมากขึ้น ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรจัดกิจกรรมให้หลากหลายและเพิ่มสื่อการสอนให้มากขึ้น ด้านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน ควรสร้างบรรยากาศในการเรียนภาษาจีนโดยการเพิ่มแหล่งเรียนรู้ภาษาจีนในชั้นเรียนและในโรงเรียน ด้านการประเมินผล ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำข้อสอบแกนกลางเพื่อใช้ในการวัดผล

YANG DAN (2553) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนภาษาจีนขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนภาษาจีนขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.50 /86.76 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนภาษาจีนขั้นพื้นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนที่เรียนชุดกิจกรรมการเรียนภาษาจีนขั้นพื้นฐาน มีเจตคติต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนภาษาจีนขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในระดับมาก

สุวรรณ เลียงหิรัญถาวร (2553) ทำการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าสภาพและลักษณะการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมีความคิดเห็นของครูผู้สอน เนื้อหาของวิชาภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน โดยมีการเสริมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีน เน้นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และเสริมเนื้อหาการดิวข้อสอบเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย วิธีการสอนที่ใช้ในการสอนภาษาจีนมีหลากหลายวิธี เช่น การฝึกสนทนา อธิบายไวยากรณ์และฝึกแต่งประโยคหรือข้อความ และการคัดตัวอักษรจีน มีการทำกิจกรรมนอกชั้นเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

การจัดบอร์ด จัดนิทรรศการตามเทศกาล การประกวดร้องเพลงจีน เป็นต้น สื่อการสอนที่ใช้มีหลายหลายรูปแบบ เช่น CD เพลง, VCD การ์ตูน, หนังสือ/นิตยสาร/วารสาร, อื่นอีก, เว็บไซต์ เป็นต้น ส่วนการวัดและประเมินผล ใช้เกณฑ์คะแนน 80 ,น. 20 และ 70 ,น. 30 ซึ่งมีการเก็บคะแนนระหว่างภาคจากแบบฝึกหัด, การสอบย่อยในแต่ละทักษะ สอบกลางภาค และสอบปลายภาค ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนภาษาจีน พบว่าเนื้อหาของวิชาภาษาจีนที่เรียนมีความเหมาะสมปานกลาง ในด้านวิธีการสอน นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีวิธีการสอนที่เน้นปฏิบัติมาก โดยเฉพาะการสอนแบบเน้นทักษะการเขียน การอ่าน และการพูด ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการที่มีการปฏิบัติมากคือ อาจารย์ให้นักเรียนคัดคำศัพท์เป็นการบ้าน ในด้านสื่อการสอน พบว่ามีการใช้สื่อการสอนเหมาะสมในระดับปานกลาง ส่วนการวัดและประเมินผล นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมปานกลาง

ฉันทิพร จาวิสูตร (2555) ทำการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามความคิดเห็นของนิสิต ผลการวิจัยพบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมว่าเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นด้านปัจจัยเกื้อหนุนเหมาะสมระดับปานกลาง นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนโดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนโดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการวัดและประเมินผลที่ไม่แตกต่างกัน นิสิตที่ศึกษาภาษาจีนเป็นวิชาเอกและเป็นวิชาโทมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน นิสิตที่มีพื้นฐานทางการศึกษาก่อนเข้าเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ชลาลัย อานามวัฒน์ (2556) ทำการวิจัยเรื่องการบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ การบริหารหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ การจัดการกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ใน

ระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

Qin Jing และ บุญเลิศ ส่องสว่าง (2558) ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในด้านการบริหารหลักสูตร การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ และการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับดี ทั้ง 5 ด้าน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานะและอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางไม่แตกต่างกัน ทั้ง 5 ด้าน ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 2 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ใน 2 ด้านคือ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะว่า การบริหารหลักสูตรและการนิเทศการศึกษาควรทำอย่างเป็นระบบ และทำอย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนการสอนควรเน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการควรสอดแทรกการใช้ภาษาจีนในทุกกิจกรรมของโรงเรียน และการวัดและประเมินผลควรวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียน

Totten.(1983)ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการเข้าอบรมการสอนภาษาอังกฤษของครูประจำการ โดยศึกษากับครูและผู้บริหาร โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งสิ้น121 โรงเรียนในรัฐอริโซนา ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการสอนที่สำคัญและต้องการพัฒนามากที่สุด ได้แก่ เทคนิคการสร้างแรงจูงใจ การสอนตามเอกัตภาพ การใช้คอมพิวเตอร์ในชั้นเรียน และวิธีการพัฒนาความสามารถได้แก่ การสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ การสังเกตการสอนจากโรงเรียนอื่น ตลอดจนการศึกษาด้วยตนเอง

Chen-Wang and Lu-Hui.(1996)ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมปลายฟอง-ซิน อำเภอเกาซวง มณฑลไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่าฝึกให้นักเรียนในเรื่องทักษะการอ่านและกิจกรรมการเรียนรู้แต่การเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางยังมีไม่มากนักและยังคงใช้ภาษาจีนเป็นสื่อกลางหลักในการสอนซึ่งผิดกับหลักมาตรฐานของหลักสูตร"อีเอฟแอล"สำหรับโรงเรียนมัธยมปลายในอาณัติแห่งชาติ ที่คาดหวังให้นักเรียนได้รับการ

ฝึกฝนทักษะต่างๆในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนที่เท่าๆกัน การวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากการทดสอบเผยให้เห็นถึงสหสัมพันธ์ที่สูงตามลำดับระหว่างแบบทดสอบของโรงเรียนและการสอบเข้าเรียนในวิทยาลัยส่วนกลางที่ใช้แบบทดสอบเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การทดสอบทั้งสองอย่างก็ทดสอบนักเรียนเฉพาะทักษะในการอ่านและการเขียนเท่านั้น เพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังแห่งชุมชน โดยเฉพาะในระบบค่านิยมของชาวจีน การบริหารโรงเรียนและคณะผู้สอนก็กำลังให้คำแนะนำเป็นไปตามหลักสูตรตามที่ต้องการ แต่จากจุดยืนของนโยบายที่ทำภายใต้ระบบหลักสูตรในอาณัติแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการจำเป็นต้องปรับข้อที่ยังขัดแย้งกันที่ค้นพบในระหว่างมาตรฐานหลักสูตร วัสดุ และแบบทดสอบต่างๆ

จากการศึกษาผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่าการจัดการหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนมีความสำคัญที่จะมุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและคุณภาพของผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำหลักการและการจัดการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไป